

دکتر فرشته روح‌افزا، همسر شهید احمد حاتمی در گفت‌وگو با «وطن امروز» در واکنش به اظهارات اخیر وزیر امور خارجه درباره تلاش برای بهبود رابطه با سعودی:

آقای ظریف! روی خون شهدای منا و مسجدالحرام پا نگذارید

من قبلا هم در گفت و گو با «وطن امروز» گفتمم اگر اقدامی نمی‌کنید لاقل جگر ما را هم نسوزانید. بی‌انصاف‌ها نگویند ما مساله نداریم، بگویند ما می‌گذاریم روی مساله و رد می‌شویم، اینطور خیلی بهتر است. بگویند پای مان را روی خون شهدای منا و مسجدالحرام می‌گذاریم و رد می‌شویم و برای مان هم مهم نیست اما نگویند مساله نداریم. بگویند ما برای این خانواده‌ها هیچ کاری نکردیم و حتی به آنها تسلیت هم نگفتیم. یا اینکه از مسؤولان عربستانی نخواستید حداقل برای آرامش این خانواده‌ها یک عذرخواهی ساده انجام دهند. حتی نیامدید وعده پیگیری بدهید که مثلا ما در آینده مسائل شما را حل خواهیم کرد و موضوع را پیگیری می‌کنیم. تازه از چپ و راست به ما تذکر می‌دهند که در این زمینه مصاحبه نکنید.

■ **کجاها تذکر دادند؟**

مثلا سازمان حج و زیارت یکی از این نهادهاست.

■ **وزارت امور خارجه هم تذکر داده؟**

این وزارتخانه کلا ما را حساب نمی‌کند چه برسد تذکر هم بدهد.

■ **پیگیری بقیه نهادها چطور بوده؟**

مثلا کمیسیون امنیت ملی مجلس هم هیچ کاری نکرده است. شورای عالی امنیت ملی هم همین‌طور؛ هیچ اقدامی نکرده است. دستگاه‌های حقوق بشری ما هم اقدامی نکرده‌اند.

■ **اگر بخواید در کنار همه این موضوعات مهمی که مطرح کردید، با توجه به اظهارات آقای ظریف درباره بهبود رابطه با عربستان نکته‌ای را خطاب به او بگویید، چه چیزی را مطرح می‌کنید؟**

وزارت امور خارجه و دولت باید در خدمت مردم باشند، ما که امکان پیگیری شخصی نداریم؛ این وظیفه دستگاه دیپلماسی و سازمان حج و زیارت است. خبانه‌تنها این مطالبه شکل نگرفته، در مقابل دم از اصلاح روابط می‌زنند. خواهش می‌کنم ابتدا حقوق حقه ما را مطالبه و در دادگاه‌های بین‌المللی پیگیری کنید و بعدا در بی اصلاح رابطه باشید. من به آقای ظریف می‌گویم مراقب باشید پای‌تان را روی خون شهدای منا و مسجدالحرام نگذارید. مطالبه خون شهدای منا و مسجدالحرام تنها با دیپلماسی مقتدر ممکن خواهد بود اما متأسفانه دیپلماسی امروز ما حتی متغیر هم نیست.

بهبود روابط با عربستان مطرح می‌کنند، آن هم در شرایطی که هنوز تکلیف خون نزدیک به ۵۰۰ شهید ایرانی نامشخص است. عربستان با ما قطع رابطه کرده است، آن هم با یک حادثه ساختگی که از قبل منتظر آن بودند. اصلا حضور هم نداشتند. یک تابلو از آنها شکست، بلافاصله رفتند قطع رابطه کردند. حالا ۵۰۰ ایرانی را که در میان آنها نخبگان زیادی هم وجود داشتند به شهادت رسانده‌اند آن وقت حاضر نیستند یک عذرخواهی کنند. نزدیک ۳ سال از این حادثه می‌گذرد و ما هنوز دقیقا نمی‌دانیم برای این شهدا چه اتفاقی افتاده است.

■ **خب! علت اصلی انفعال وزارت امور خارجه در قبال عربستان را چه می‌دانید؟**

این همان نگاهی است که خروجی آن می‌شود

برجام، پذیرش FATF، سند ۲۰۳۰، سند پاریس

و همه نگاه‌های این چنینی. این موضوعات را من در یک نگاه ارزیابی می‌کنم، یعنی همان دیدگاه

و تفکری که به برجام منتهی می‌شود، در نهایت می‌گوید مقابل عربستان متغیر باش.

■ **این رویه چه آثاری در داخل کشور دارد؟**

این نوع اقدامات وزارت امور خارجه به اقتدار

کشور آسیب می‌زند. اگر نگاه و تدابیر رهبر معظم

انقلاب را نداشتیم و اگر شهدای مدافع حرم و

رزمندگان اسلام در جبهه‌های مختلف نبودند، معلوم

نبود امروز اوضاع به چه صورت بود.

■ **چه آثار بین‌المللی‌ای دارد؟**

بینینیدا مستضعفان عالم چشم به ایران دوخته‌اند.

ایران مقتدر، دلگرمی و الگو برای همه مظلومان

جهان است و امروز جمهوری اسلامی تعیین کننده

معادلات کلان جهانی است. من به عنوان یک نفر از

آحاد جامعه یک سیاست دوگانه بین مواضع کلان

نظام و اقدامات وزارت امور خارجه می‌بینم.

در همین مورد مکه مگر رهبر انقلاب تاکید

نکردند کمیته حقیقت‌یاب تشکیل شود و نباید در

این مسیر خسته شوید؟ ایشان تاکید داشتند حتی

اگر تا ۱۰ سال هم طول بکشد باید مساله شهدای

منا و مسجدالحرام مشخص شود. وزارت امور خارجه

باید مدافع حقوق مردم ایران در سطح بین‌الملل

باشد. خب! آیا این مواضع دفاع از حقوق ما در عرصه

بین‌الملل است؟ اگر این دفاع است، وقتی قرار است

دفاع کنید چه اتفاقی می‌افتد؟

نشد. بعضی از این کشورها پیگیری کردند که هم عربستان از آنها عذرخواهی کرد و هم دیه شهدای آنها پرداخت شد؛ کشورهایی که شاید به لحاظ ابزارهای پیگیری بسیاری از ما ضعیف‌تر باشند. ما کشوری هستیم که منجی مسلمانان و مظلومان دنیا و خط اول مطالبه‌گری هستیم؛ این هم حرف امام راحل است و هم حرف مقام معظم رهبری. خب! ماجرای شهدای مکه از همین نمونه‌هایی بود که ۷۰۰۰ مسلمان به شهادت رسیدند؛ دولت باید پاسخگو باشد که در بعد بین‌المللی برای این قضیه و خون ۷۰۰۰ شهید مسلمان چه اقداماتی انجام داده است. به هر نقطه‌ای که نگاه کنید رد پای جنایات عربستان وجود دارد؛ از یمن و جنایات داعش در سوریه گرفته تا اقدامات تروریستی در داخل کشور خودمان و حمایت آل سعود از گروه‌های تروریستی داخلی همچون جیش‌العدل. از همه اینها مهم‌تر حمایت عربستان از منافقین است؛ منافقینی که دست‌شان به خون ۱۷ هزار شهید ایرانی آلوده است. حالا آقای ظریف می‌گوید می‌خواهیم روابطمان را با این رژیم بهبود ببخشیم. هنوز زمان زیادی از گفت‌وگوهای ناموفق وزارت امور خارجه در ماجرای برجام گذشته که نسخه جدیدی برای

مناسا صادر کردند، برای ماجرای مسجدالحرام هم صادر کردند. خب! حداقل قضیه این است که بر حسب ظاهر، سعودی‌ها خبر نداشتند دکتر حاتمی کجا به شهادت رسیده است ولی واقعتا امر این است که کاملا مشخص است ایشان به جایی برده شده و در حالت خوابیده به شهادت رسیده است. الان هم می‌گویند من دارم به نفع خودمان صحبتی را مطرح می‌کنم اما دقیقا ۴ ساعت بعد از شهادت دکتر حاتمی یک رسانه اسرائیلی نوشت: «دانشمند فضایی ایران در حادثه سقوط جرنقیل در مکه جان خود را از دست داد». یعنی زودتر از اینکه اصلاح‌کسی خبر داشته باشد یک دانشمند فضایی ایرانی در حج حضور داشته است. جالب‌تر اینکه پایین خبر کلیدواژه «دم‌ریایی» را نیز قرار می‌دهد. حال آیا وزارت امور خارجه نباید این همه شواهد را بررسی و موضوع را از دولت سعودی پیگیری کند؟ قبلا می‌گفتند ما چون سفارت نداریم امکان ارتباط هم نداریم و نمی‌توانیم پیگیری کنیم ولی الان ۲ سال است حجج اعزام می‌شوند پس امکان طرح سوال و پیگیری وجود دارد. نهنها درباره حادثه شهدای ایرانی سوال نشد، بلکه درباره اصل شهادت ۷۰۰۰ مسلمان نیز پیگیری‌ای انجام

جدی در این زمینه برنداشته‌اند. هر بار هم ما در این زمینه مصاحبه‌ای کرده‌ایم می‌گویند ما دیه شهدا را به شما می‌دهیم؛ انگار مثلا گیر خانواده شهدای منا و مسجدالحرام دیه است، اگر چه یقین کنید آن را هم پرداخت نمی‌کنند. لذا بحث ما اصلا و ابدا سر دیه نیست، چرا که ما وقتی می‌خواهیم درباره خونخواهی شهدای مان صحبت کنیم، بلافاصله موضوع دیه را وسط می‌کشند. اگر از نظر آقایان با دیه مساله حل می‌شود، خب! پس هر کسی برود یک نفر را بکشد و بعد هم بگوید دیه او را می‌دهم؛ شما بیمه آنها را هم درست ندادید حالا می‌گویید دیه می‌دهیم؛ نزدیک به ۵۰۰ ایرانی به شهادت رسیده‌اند. بعضی از شهدا آنجا دفن شده‌اند، بعضی جنازه‌های‌شان هم تحویل نشده است و بعضی دیگر هم وضعیت‌شان همچنان در حاله‌ای از ابهام است. نمونه آن همسر خود بنده که پیکر ایشان را صدها کیلومتر آن‌طرف‌تر تحویل داده‌اند. عکسی که بنده از پیکر همسرم دارم که در حال تحویل از سوی عربستان به ایران است، همسرم در حالت خوابیده به شهادت رسیده است، لب، دهن و پیراهن ایشان یک قطره خون ندارد. آیا این سوال برای وزارت امور خارجه مطرح نشده که اگر ایشان در حادثه جرنقیل به شهادت رسیده با آن وضعیت خونابه و باد و توفان چطور ممکن است هیچ کدام از این آثار در بدن ایشان مشاهده نشود؟ هیچ آثاری از شکستگی یا لیدگی روی بدن دکتر حاتمی نبود. حتی لباس ایشان هم کثیف نشده بود. چطور می‌شود در حادثه سقوط جرنقیل ایشان شهید شده باشد اما هیچ آثاری در بدن و لباس‌های ایشان نباشد؟! یا بدن شهید رکن‌آبادی که کاملا تخلیه شده بود. جالب اینکه همان موقع وزیر وقت ارشاد مصاحبه کرد و گفت به خاطر اینکه اجزای بدن فاسد نشود تخلیه کرده‌اند، در صورتی که همسر بنده هم در میان شهدا بود اما بدن او را تخلیه نکردند پس نشان می‌دهد مساله چیز دیگری بوده است.

■ **علت شهادت دکتر حاتمی را چه چیزی ذکر کردند؟**

وقتی جواز فوت همسر بنده را صادر کردند در آن عنوان شده بود زیر دست و پا له شده و سکنه کرده است. یعنی همان گواهی‌ای که برای ماجرای

گروه سیاسی: با گذشت ۳ سال از حادثه دلخراش منا و مسجدالحرام و به شهادت رسیدن نزدیک به ۵۰۰ ایرانی اما همچنان پیگیری موثری در این رابطه از سوی دستگاه دیپلماسی انجام نشده است. این در حالی است که بر اساس دستور رهبر انقلاب لازم است کمیته حقیقت‌یاب تا حصول نتیجه این موضوع را پیگیری کند. این موضوع در حالی است که اخیرا محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه در گفت‌وگویی از تلاش برای بهبود رابطه با عربستان صحبت کرده است. در واکنش به این اظهارات، «وطن امروز» با دکتر فرشته روح‌افزا، همسر شهید احمد حاتمی از شهدای حادثه مسجدالحرام گفت‌وگو کرد.

***

■ **آقای ظریف اخیرا در صحبت‌هایی در تداوم**

اظهارات رئیس‌جمهور، گفته است خواهان بهبود

روابط با عربستان، بحرین و امارات هستیم. این

موضوع در شرایطی است که تکلیف شهدای منا و

حادثه سقوط جرنقیل در مسجدالحرام هنوز تعیین

نشده است؛ نظر شما درباره این اظهار نظر چیست؟

رهبر معظم انقلاب اخیرا در جریان سفر حجج

درباره پیگیری فاجعه منا و مسجدالحرام تاکید

کردند خسته نشوید و کمیته حقیقت‌یاب هم باید

اقدامات خود را تداوم بخشد و موضوع را پیگیری

کند. من نمی‌دانم واقعا وزارت امور خارجه در قبال

این اظهارات آقای ظریف در نهایت چه تصمیمی

می‌خواهد بگیرد. خب! بحرین که وضعیتش

مشخص است؛ انواع و اقسام فشارها علیه شیعیان

و علما در حال وقوع است و دست این حکومت

به خون مردم این کشور آلوده است. امارات هم

که دست راست عربستان برای حمله و به خاک

و خون کشیدن مردم مظلوم یمن است. وضعیت

عربستان هم که مشخص است؛ رژیم حامی

تروریسم که هم دست‌ست به خون علمایی چون

آیت‌الله شهید نمر آلوده است، هم هر روز جنایات

تازه‌ای در یمن مرتکب می‌شود و هم عامل شهادت

نزدیک به ۵۰۰ ایرانی در فاجعه منا و مسجدالحرام

است و وضعیت خون شهدای ایرانی همچنان در

هاله‌ای از ابهام است. تاسف‌آور اینکه عربستان در

این رابطه نه پاسخگو است، نه حتی عذرخواهی

کرده است. متأسفانه مسؤولان ما چه در وزارت

امور خارجه و چه در سازمان حج و زیارت، قدمی

اولین فرآیندهای پایه‌های اردوپی فرهنگی، گاردنگی و نابینی

محورها

طراحی صحنه و جلوه‌های میدانی در اردوها
طراحی محیط‌های مصنوعی مانند اردوگاه‌ها و شهرک‌های بازی
سناریو سازی، الگوها و روش‌های برگزاری انواع اردو‌ها
اردو، عصر تکنولوژی و فضای مجازی
مخاطب‌شناسی و مخاطب‌سازی
تربیت مربی، مدیریت منابع انسانی
بازاریابی و روش‌های جذب مخاطب و تامین منابع مالی

به نفرات اول تا سوم هر بخش جوایز نفیسی اهدا خواهد شد

از کلیه صاحب نظران و علاقه‌مندان دعوت می‌شود
آثار، ایده‌های خلاقانه و الگوها و تجربیات موفق
خود را در قالب‌های
فیلم کوتاه، عکس، نماهنگ و سرود
به آدرس اینترنتی www.rahil.ir ارسال نمایند

مهلت ارسال آثار
۹۷/۵/۳۱

دبیرخانه مرکزی
۰۲۱-۸۸۵۴۳۲۲

کارگاه تخصصی

روایت نویسی

باتکیه بر عناصر داستان

مردم‌پروایت،
مردم‌جامانده در تاریخ و غایب‌اند،
مردمی بدون قهرمان.
قهرمان یعنی داشتن روایت از قهرمان.
ما به روایت‌هایمان زنده‌ایم...

مدرس: **سید حسین موسوی نیا**
روزهای چهارشنبه (ده جلسه) - مهلت ثبت نام: ۲۵ مرداد
شروع دوره: هفته اول شهریور، ساعت ۴ تا ۷ عصر
مکان: میدان انقلاب - خیابان آذر - پلاک ۶۰ - حسینیه هنر
شهریه: ۱۰۰ هزار تومان

ثبت نام از طریق پیام‌رسان بله:
[@ganj_1397](https://t.me/ganj_1397)
09391125735